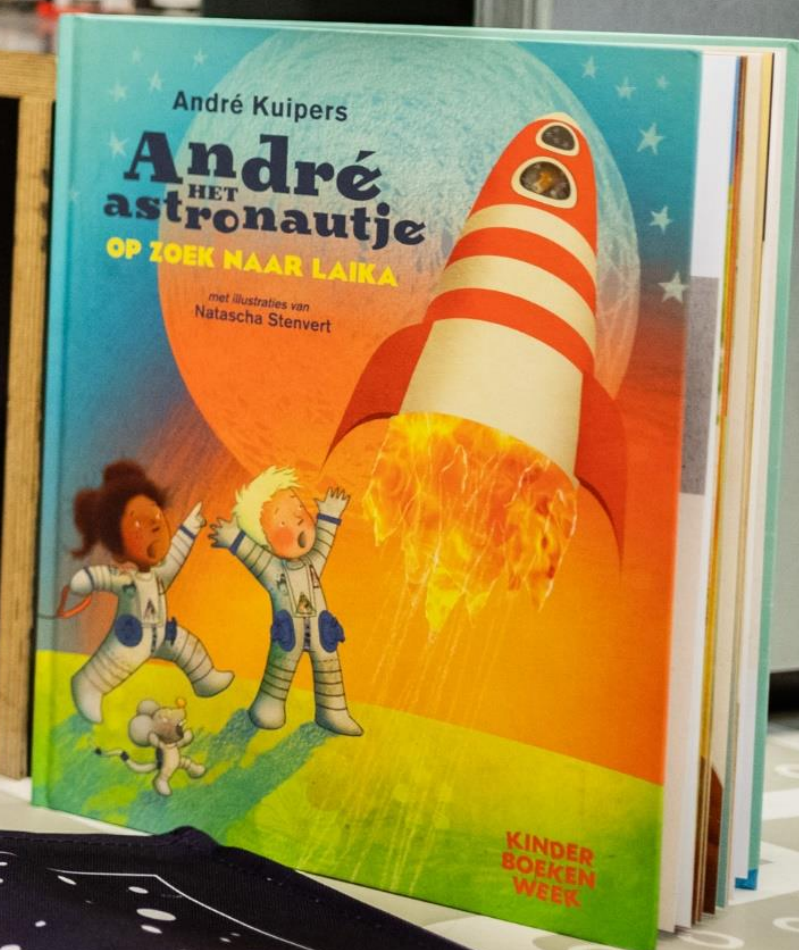

Pro
biblio

Theeducatie

Diversiteit en inclusie in de collectie van dBos

Waar denk jij aan bij diversiteit in de schoolcollectie?

Definities

- Diversiteit
- Inclusie
- (Positieve) representatie
- Cognitieve functie

Een goede boekencollectie is: een diverse boekencollectie, die kinderen zowel ‘spiegels’ als ‘vensters’ biedt

- Lezen over personages die op hen lijken, wakkert de leesliefde van kinderen aan en draagt bij aan hun persoonlijke ontwikkeling.
- Lezen over personages die níét op hen lijken, geeft kinderen nieuwe kennis over de wereld en over de mensen om hen heen.

Diversiteit en collectievorming bij de Bibliotheek op school, Stichting Lezen, 2022

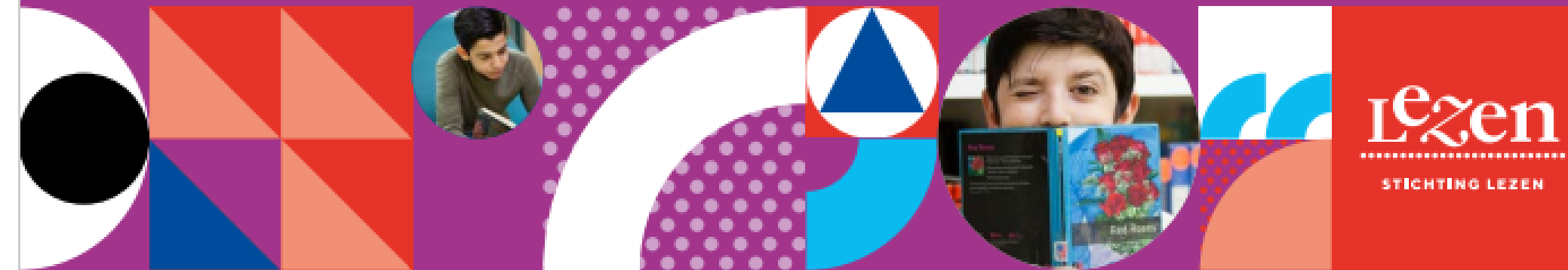
Stelling:

Onze prioriteit ligt bij leesbevordering, daarom is herkenning in leesboeken het belangrijkste.

Onderzoek

ONDERZOEKSPUBLICATIE

Diversiteit en collectievorming bij de Bibliotheek op school

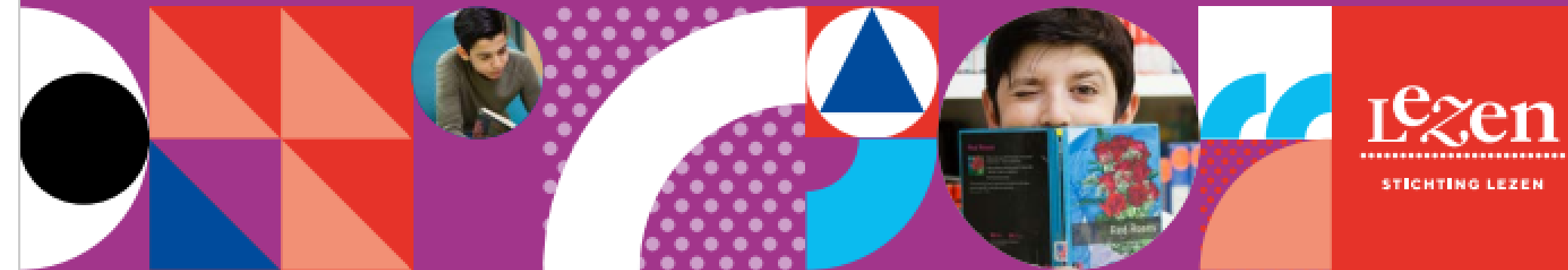
Ymke de Bruijn & Judi Mesman

Onderzoek

- In hoeverre en op welke manier speelt diversiteit een rol in besluitvorming rond de collecties van bibliotheken op scholen die deelnemen aan dbos?
- Methode
 - Vragenlijst
 - Interviews

ONDERZOEKSPUBLICATIE

Diversiteit en collectievorming bij de Bibliotheek op school

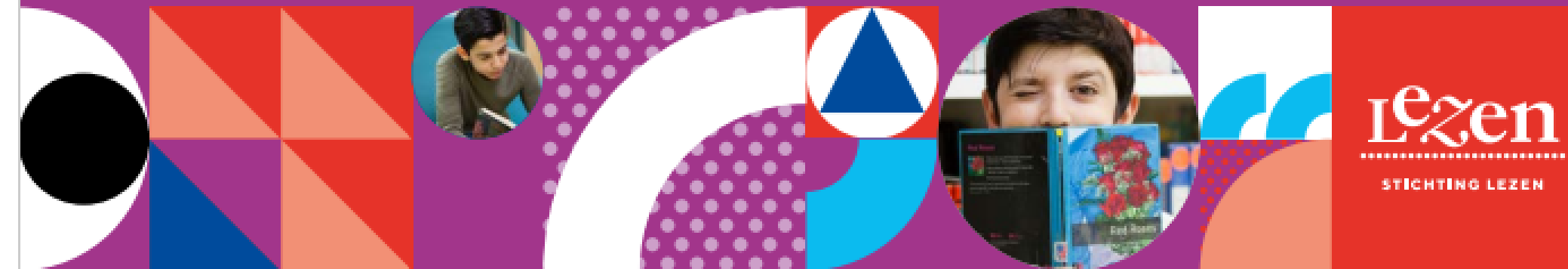
Ymke de Bruijn & Judi Mesman

Uitkomsten uitgelicht:

- Bijna iedereen vindt diversiteit belangrijk, maar in de praktijk krijgt het vaak minder gewicht dan men zou willen.
- Redenen voor diversiteit:
 - Herkenning
 - Leren over anderen
 - Gesprekken op gang brengen
 - Aansluiten op de actualiteit

ONDERZOEKSPUBLICATIE

Diversiteit en collectievorming bij de Bibliotheek op school

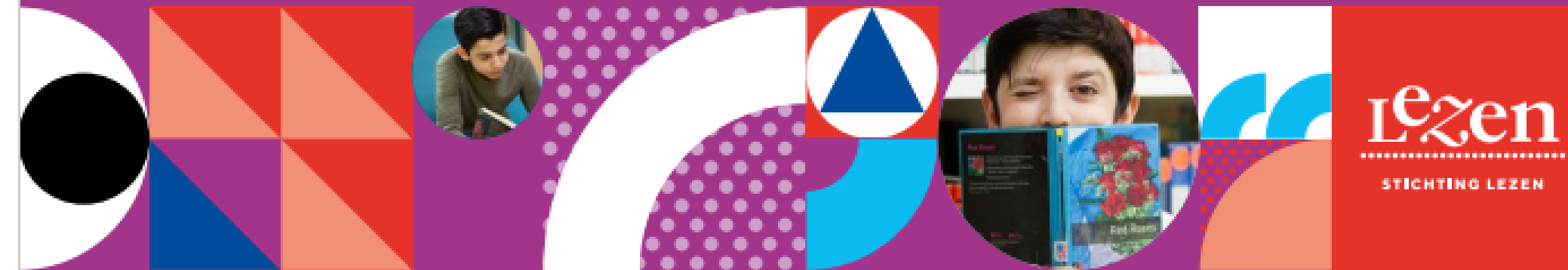
Ymke de Bruijn & Judi Mesman

Aanbeveling van het onderzoek

Reflecteer als bibliotheek op je visie rond diversiteit en je rol in de cognitieve functie van de schoolbibliotheek. Stel richtlijnen op voor afstemming met scholen, zodat keuzes consistenter en bespreekbaar worden.

ONDERZOEKSPUBLICATIE

Diversiteit en collectievorming bij de *Bibliotheek op school*

Ymke de Bruijn & Judi Mesman

Kaders Bibliotheek aan den IJssel

We hechten waarde aan de maatschappelijke waarde van de bibliotheek. Inspireren en verbinden zijn belangrijke waarden in ons algemeen beleid. We richten ons primair op het verbeteren van leesplezier en mediawijsheid, maar hebben ook de taak om kennis en informatie te verstrekken. We zijn een bibliotheek van en voor de samenleving en we sluiten niemand uit. [...] We zijn een openbare bibliotheek en zijn inclusief. Boeken met personages van diverse genderidentiteit hebben een plek in onze schoolcollecties op alle scholen omdat wij geen mensen uit de maatschappij willen uitsluiten.

Stelling:

Als een school bepaalde thema's niet wil, respecteren we dat en bestellen we die titels niet. Ook als het botst met onze eigen visie.

*‘Lezen is uiteindelijk oefenen om
de wereld in zijn geheel te zien’.*

Sayonara Stutgard, het Parool

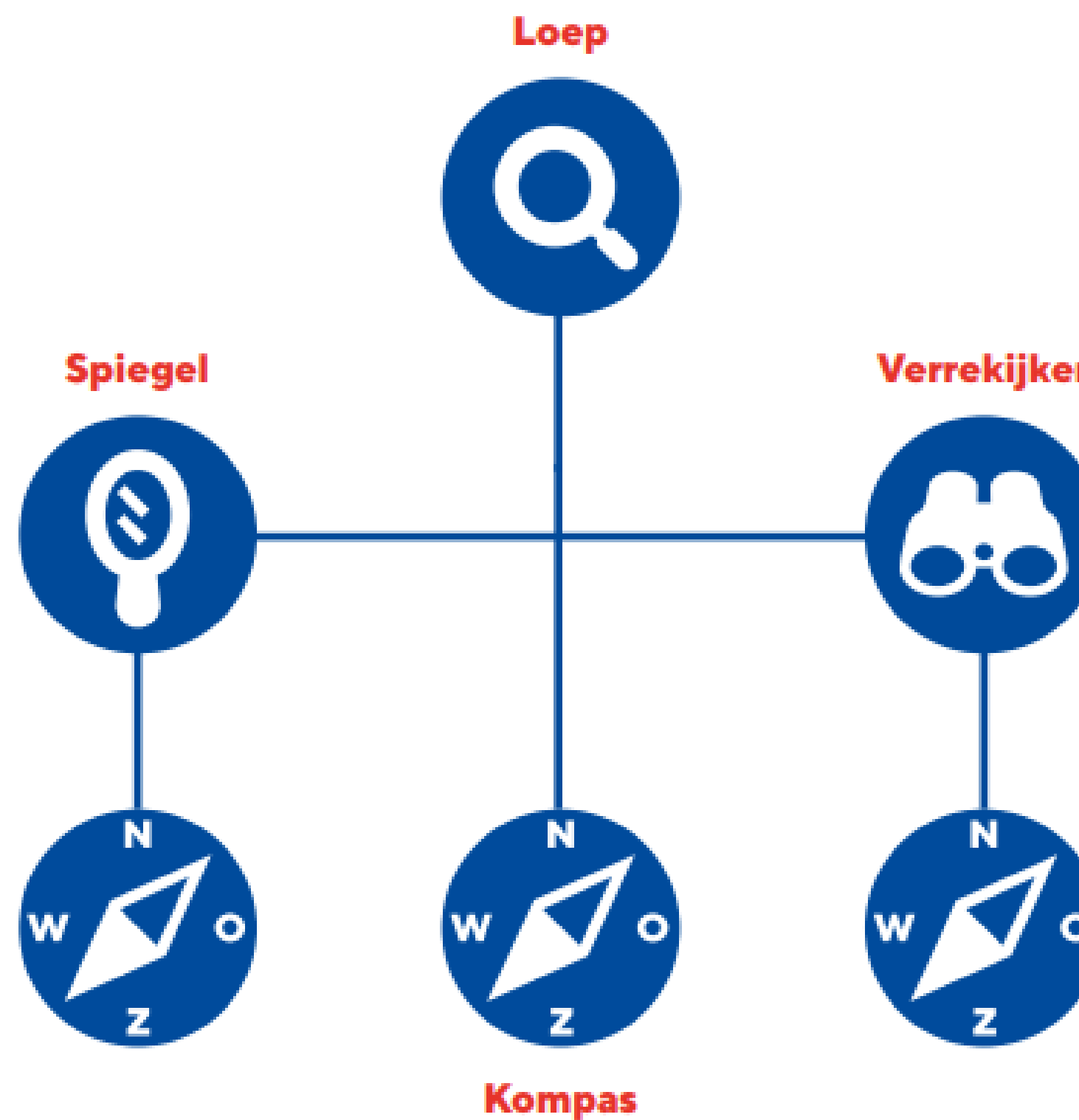

Leeswijzer voor diversiteit en inclusie in jeugdliteratuur

Sara Van den Bossche

MEI 2024

Aan de slag met diversiteit en inclusie

In een samenleving waarin maatschappelijke en duurzaamheidsvraagstukken, diversiteit, digitalisering en globalisering een grote rol spelen, is goed burgerschapsonderwijs belangrijk.

Definitieve conceptkerndoelen burgerschap - SLO

1. In de fase van de *loep* leg je het wereldbeeld in de tekst bloot. Daarvoor breng je het centrale *conflict* in het boek naar de oppervlakte. Dit conflict wijst op de belangrijkste thema's in het boek. Je krijgt hiermee al een idee van de relevantie van het boek voor gespreksactiviteiten over diversiteit en inclusie of voor een diverse en inclusieve collectie.

2. In de tweede fase gebruik je de *spiegel* en de *verrekijker*. Bij de *spiegel* horen identificatie en zelfbevestiging. De *verrekijker* draait om zelfbevraging die tot zelfontwikkeling kan leiden. Empathie is daarbij een cruciaal concept.

Zowel *spiegels* als *verrekijkers* zijn nuttig voor diversiteit en inclusie, omdat ze zicht geven op wie een plek krijgen in het boek (*spiegels*) en hoe het verhaal empathie en zelfontwikkeling stimuleert (*verrekijkers*).

3. In de derde fase, die van het *kompas*, onderzoek je of de *loep*-, *spiegel*- of *verrekijker*-elementen verbonden zijn met ethische vraagstukken. Morele kanttekeningen zijn belangrijk, omdat ze de lezers kunnen laten nadenken over (on-)rechtvaardigheid in de wereld buiten het boek.

Kerndoel 20

De leerling doet ervaringen op met democratische en maatschappelijke betrokkenheid.

Doelzin:	Het gaat hierbij om:
A De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen.	<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven van onderdelen van de democratische rechtsstaat: machtenscheiding, onafhankelijke rechtspraak en hoe de Grondwet individuen en groepen beschermt; • inzicht tonen in processen van inspraak en besluitvorming en welke regels en afspraken daarbij van belang zijn; • ervaringen opdoen met het uitwisselen van standpunten, compromissen sluiten en omgaan met meerderheids- en minderheidsstandpunten; • reflecteren op eigen ervaringen met inspraak en besluitvorming en met het besluitvormingsproces; • inzicht tonen in de waarde van democratisch handelen in het eigen leven.
B De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.	<ul style="list-style-type: none"> • beschrijven hoe burgers met taken, rollen, rechten en plichten bijdragen aan de samenleving; • onderzoeken van de rol en de impact van maatschappelijke initiatieven, bewegingen en organisaties en de middelen die zij aanwenden om bij te dragen aan de samenleving of veranderingen in de samenleving teweeg te brengen; • verkennen van actuele, maatschappelijke en duurzaamheidsvraagstukken; • ervaringen opdoen met verantwoordelijkheid nemen voor en bijdragen aan het welzijn van anderen; • reflecteren op mogelijkheden om vanuit eigen idealen of overtuigingen bij te dragen aan de samenleving, nu en in de toekomst.

Of een jeugdboek nu realistisch of ronduit fantasievol is, het kan ons altijd iets vertellen over de wereld waarin wij leven.

[Leeswijzer voor diversiteit en inclusie in jeugdliteratuur, Stichting Lezen](#)

The Danger of a Single Story

Chimamanda Ngozi Adichie, TED

Bronnen

- Diversiteit en collectievorming bij de Bibliotheek op school, Stichting Lezen, 2022
- Leeswijzer voor diversiteit en inclusie in jeugdliteratuur, Stichting Lezen
- Jeugdliteratuur door de lens van etnisch-culturele diversiteit - managementsamenvatting
- The danger of a single story
- Handreiking collectie en signatuur, de bibliotheek op school
- Definitieve conceptkerndoelen burgerschap inclusief toelichtingsdocument – SLO
- Toolkit: Diverse en inclusieve boekencollectie in het primair onderwijs
- De-Democratische-Code.pdf
- SDG boekenclub Nederland – titels
- E-learning Diversiteit, Inclusie en Gelijkwaardigheid: nieuwe module over collectie
- Divers aanbod in de bibliotheekcollectie | Probiblio

